

1541000

1542000

1543000

7019000

7019000

7018000

7018000

7017000

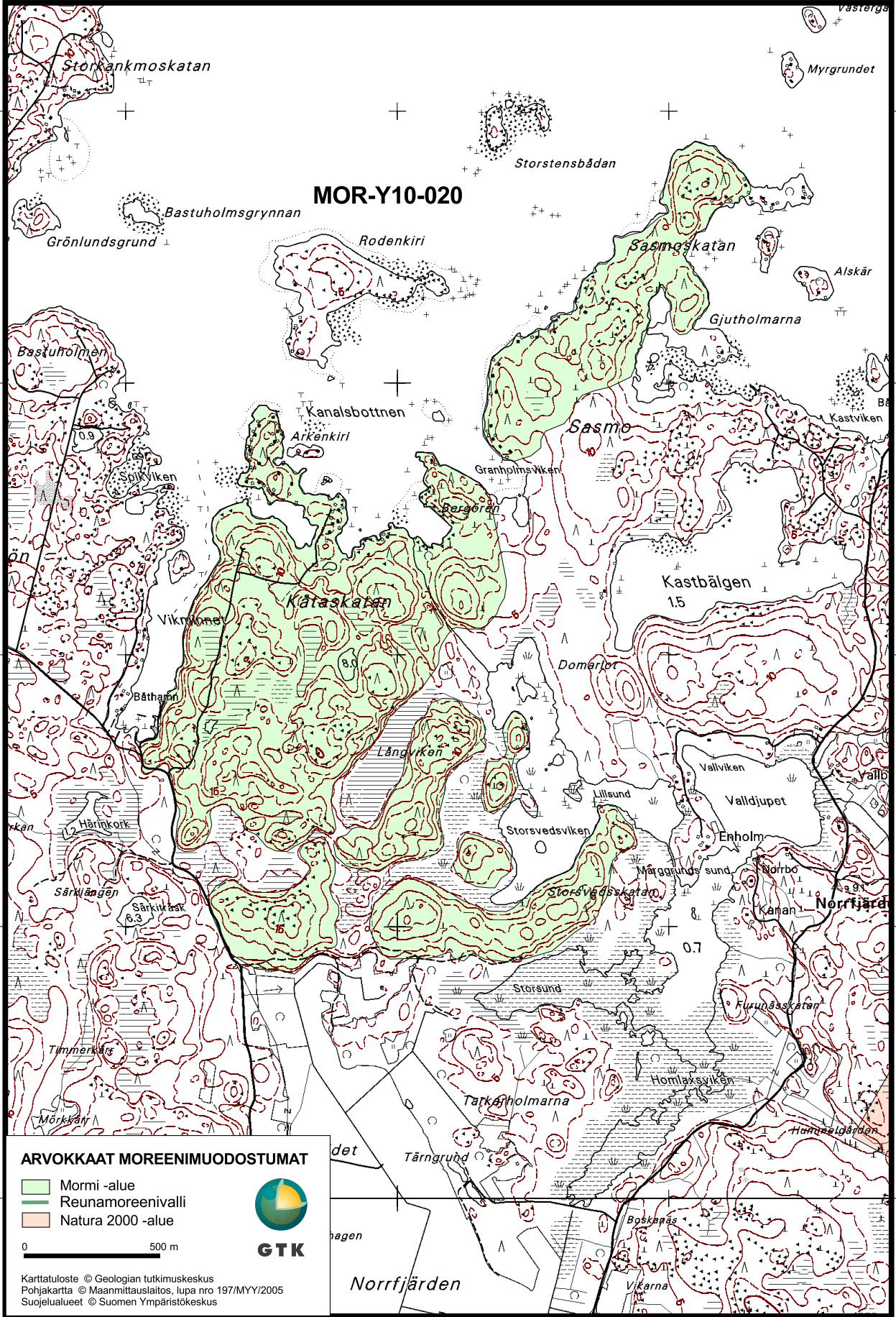
7017000

7016000

7016000

7015000

7015000

MOR-Y10-020

ARVOKKAAT MOREENIMUODOSTUMAT

- Mormi -alue
- Reunamoreenivalli
- Natura 2000 -alue

0 500 m

Karttatuloste © Geologian tutkimuskeskus
 Pohjakartta © Maanmittauslaitos, lupa nro 197/MYY/2005
 Suojelualueet © Suomen Ympäristökeskus

1541000

1542000

1543000

Norrfjärden

KÄTASKATAN

MUSTASAARI

Tietokantatunnus: MOR-Y10-020 **Muodostumatyyppi:** Kumpumoreeni

Arvoluokka: 3 **Karttalehti:** 1334 01 **Alueen pinta-ala:** 218,2 ha

Korkeus: 10 m mpy **Alueen suhteellinen korkeus:** 15 m **Muodon suhteellinen korkeus:** 10 m

Moreenimuodostuman sijainti: Kätaskatan sijaitsee Mustasaaren Petsmossa rajoittuen pohjoisosistaan Kanalbotteniin.

Geologia

Kätaskatanin kumpumoreenialue kuuluu Vaasan seudulla olevaan Maksamaan kumpumoreenikenttään, joka koostuu pienialaisista kumpumoreenialueista. Kumpualue rajautuu pohjoisessa Kanalbotteniin, länsiosastaan Vikminneen, itäosistaan soistumiin ja etelästä Norrfjärdenin peltoaukeaan. Muodostumakokonaisuuteen on liitetty myös Storsvedskatanin kumpumoreenialue, jotta aluekokonaisuudesta on saatu mahdollisimman edustava kokonaisuus. Kätaskatanin muodostuman kummut ovat vaihtelevan muotoisia, osa on pyöreähköjä ja osa on pitkulaisia. Kummuista korkeimmat nousevat noin kymmenen metriä ympäristöstään. Kumpumoreenialueille usein tyypillisiä kumpujen välisiä, pienialaisia soistumia on runsaasti. Kumpujen rinteet ovat yleisesti suhteellisen loivia, mutta muutama rinne on jyrkähkö. Västerhankmon alueen vapauduttua muinaisen mannerjäätikön alta on koko alue ollut muinaisen Itämeren peitossa ja veden syvyys on ollut yli 200 metriä. Kätaskatanin muodostuma on siis vapautunut jäätikön alta subakvaattisesti hyvin syvään veteen (Eronen 1994, Breilin et al. 2004). Inventoitu kumpumoreenialue on pinnaltaan erittäin runsaslohkareista, lohkaraita on yleisesti yli kymmenen aarilla. Joukossa on myös hyvin suuria lohkaraita.

Biologia

Kätaskatanin alue on biologisesti melko monipuolinen sekä osaksi luonnontilainen. Alueelta löytyy varttuneen, kuivahkon (VT) sekametsän lisäksi varttunutta, tuoreen kankaan (MT) havumetsää. Molemmissa metsissä on lahoppuuta enemmän tai vähemmän, mutta kuitenkin suhteellisen runsaasti. Kätaskatanin luoteisosassa on suuri siemenpuuasentoon hakattu kuivahko (VT) aukko. Lisäksi alueelta löytyy tuoreen kankaan (MT) kasvatusekametsää. Suot ovat monipuolisia, vaikkakin pienialaisia. Alueelta löytyy sekä rämeitä (KgR, OISR) että korpia (OISK, MKgK). Alueen kasvillisuus on siten myös monipuolista, mutta kuitenkin tavanomaista, mutta sitä monipuolistavat alueelta löytyvä suo- sekä merenrantalajisto. Soilta löytyy muun muassa tupasvillaa, pullo-, vesi- ja mutasaraa, villapääluikkaa, raatetta ja kihokkia. Matalissa merenlahdissa vallan on voinut ottaa järviruoko, mutta sen lisäksi löytyy esimerkiksi terttualpia ja käenkukkaa sekä lehtovirmajuurta.

Maisema ja muut arvot

Kummut erottuvat ympäröivästä maisemasta paikoitellen erityisen hyvin koska metsänhakuut mahdollistavat sisäisen maiseman näkymisen. Sisäinen maisema ei kuitenkaan ole erityinen, vaan varsin yksitoikkoinen eikä alueelta avaudu ympäristöön näkymiä paitsi poikkeuksena aivan alueen pohjoisrajalta avautuu merinäkömä Kanalbotnenille, johon kumpualue myös rajautuu. Maisemalliset arvot Kätaskatanin kumpumoreenialueen sisällä ovat vaatimattomia. Inventoidun alueen lähiympäristöä luonnehtii metsäisten kalliomäkien ja kumpareiden muodostama metsämaasto jota lukuisat pienialaiset soistumat täplittävät. Aivan alueen rajalta on paikoitellen merinäkymiä.

Kirjallisuutta

Breilin, O., Kotilainen, A., Nenonen, K., Virransalo, P., Ojalainen, J., Stén, C-G. 2004. Geology of the Kvarken Archipelago. Erikoisjulkaisut, 44. Geological Survey of Finland, Espoo, Geological Survey of Sweden, Uppsala, Pohjanmaan liitto, Metsähallitus, K.H. Renlunds stiftelse, Vaasan kaupunki ja Mustasaaren kunta. 47 s.

Eronen, M. 1994. Muinaisrannat ja jääkauden jälkeinen maankuoren deformaatio Fennoskandiassa. Teoksessa: Maankohoaminen, neotektoniikka ja Itämeren rannansiirtyminen Suomessa : maaperägeologian jatkokoulutus Turun yliopistossa 11.4.1994. Turun yliopiston maaperägeologian osaston julkaisuja 78, 53-61.